HOVORNA.

(Pouze dotazy plným jménem tazatele opatřené dojdou povšimnutí a odpovědi. Dopisy nepodepsané a anonymní naleznou pohodlného místa v koši.)

Ravenna, Neb. — Prosím, byste nám laskavě v Hovorně vysvětlili, jak se má vyrozumívati článku 14. ústavy Spoj. Států, který zní: "Všecky osoby ve Spojených Státech rozené, aneb do nich pravomocně přijaté, jsou občany Spojených Států". Vaše odpověď v čís. 4. panu tazateli z Clarkson, Nebr., mnohé čtenáře Vašeho ct. listu o výkladu tom neuspokojila, zvláště ty, kteří se pamatují na případ minulého roku s tím mladým Číňanem v San Francisco, Cal., který měl býti zde před 20 lety rodilý a jehož otec občanem zde nebyl. Matěj Slavík.

Odp. Onen 14tý dodatek ústavy Spoj. Států, který pan dopisovatel uvádí, nezní tak jak jej uvádí. V angličině zní jak následuje: "All persons born or naturalized in the United States, and subject to the jurisdiction thereof, are citizens of the United States and of the state wherein they reside." To přeložil Karel Jonáš ve svém spisu Americké Právo jak následuje: "Všecky osoby ve Spojených Státech narozené, aneb naturalizované, a právomoci jejich poddané, jsou občany Spoj. Států, jakož i státu v němžto sídlí." —To jest ovšem znění zcela rozdílné od onoho, jenž pan Slavík uvádí. Kdyby zněl onen článek tak jak on jej uvádí, pak by ovšem bez výminky *všechny* osoby ve Spoj. Státech narozené byly občany. Však článek zní, že jen pouze ty osoby, které nejen zde jsou zrozené, nýbrž i *pravomocnosti jejich* (Spojených Států) *poddané*, jsou občany a tudíž nejsou občany osoby takové, které byť i zde zrozeny, přece pravomocnosti Spojených Států poddané nejsou. Jak vlastně onen článek vykládati se má, nebylo posud vrchním soudem platně a konečně rozhodnuto a proto cokoliv se ohledně toho tvrdí, jest pouze jen *náhledem*. Ani rozsudky, které v příčině té vyneseny byly, jako onen ohledně toho Číňana, nejsou konečnými, neboť jsou to pouze jen rozsudky nižších soudů a tudíž nejsou rozhodujícími. Také se dá smysl onoho ústavního dodatku různými spůsoby vykládati a skutečně se tak děje. Někteří považují onen čtrnáctý dodatek za rozhodující a toho smyslu, že míněn byl tak, aby všem zde rozeným bez výminky, nechť jejich rodičové byli poddanými jakékoliv cizé země, uděleno bylo občanství americké, následkem jejich zrození zde. V tom smyslu rozhodnul též obvodní sudí Sawyer v Californii, v souhlase s obvodními soudci Saginem a Hoffmanem v onom případě Číňana, uznavše, že čtrnáctý dodatek k ústavě právě z té příčiny přijat byl, aby o té otázce nebylo sporu. Jiní soudcové opět jinak to vykládají. Tak ku př. v případě soudním O'Towne vs. Benser, rozhodnuto bylo, že děti občanů amerických zrozené v cizé zemi i v tom případu když rodičové po delší dobu v zemi té meškají a prozatím na návrat nepomýšlí, jsou občany Spoj. Států. Obé ovšem nemůže být správným. Jestliže dítky občanů amerických zrozené v cizině jsou občany, nelze považovati za občany dítky občanů jiných zemí zrozené na půdě americké. Proto ti kdož přidržují se poslednějšího náhledu vykládají si onen čtrnáctý dodatek k ústavě tak, že zde zrozené dítky rodičů, jež občany se nestaly, nejsou občany, jelikož nepodléhají právomoci Spoj. Států z té příčiny, že jejich rodiče pravomoci té nepodléheli a že jen takové zde zrozené osoby jsou občany, kteréž právomoci zdejší podléhají. My kloníme se k tomuto náhledu poslednějšímu, jelikož zdá se nám býti důslednějším a rozumnějším a proto jsme v tom smyslu v čís. 4. dotaz onen zodpověděli. Kdyby i později, až někdy k soudnímu rozhodnutí otázky té dojde, nebyla rozhodnuta ve smyslu našem, přece jen pokud rozhodnuta není a pokud jeden soudce tak a druhý jinak o ní souditi může, byli bychom vždy toho náhledu, aby k vůli vlastní jistotě a bezpečnosti každý zde rozený a vyrostlý člověk, nemáli důkazy toho, že otec jeho skutečně občanem se stal, sám za občana se přihlásil a naturalizovati se nechal. Když by, jak jsme pravili, rozhodnuta byla otázka ta někdy později ve smyslu jiném než jak my za správné pokládáme, nebylo by naturalizování takovému občanu nijakým spůsobem na škodu a ujmu, kdežto pokud rozhodnuta není, může mu jen nesnáze spůsobiti a když by rozhodnuta byla po našem náhledu, musil by každý pak přece občanství svého nabývati.

Bicykl za $35.00.

Každý kdo si pozorně prohlédne bicykl nechť jakékaliv soustavy jakékoliv výroby, musí dojíti k přesvědčení, že ty ceny za které se bicykle až posud prodávaly jsou náramně přehnané a že není příčiny proč by dobré kolo nemohlo prodáno býti za částku značně nižší. Bicykle zdraženy jsou hlavně z příčin dvou: jedna z nich jest patenty na různé ať již prospěšné neb neprospěšné opravy a druhou jest veliký výdělek, který zůstává mezi velkoobchodníky, státními jednately a místními jednateli než se kolo do ruky potřebovatele dostane. Jinými slovy, vynálezcové berou značnou část podílu na té vysoké ceně a prostředkovatelé prodeje, "middle men" ještě větší. Továrník též se nespokojuje s malým výdělkem, proto že jdou kola na odbyt jako teplé koláče a tak věc jejíž zhotovení nestojí nic více než $25 neb $30, prodává se za $80 i za $100. To musí býti patrným každému, kdo si jen poněkud bedlivě bicykl prohlédne a cenu jeho uváží. Musí býti též patrným, že kde se kupuje přímo z továrny, může se dostati za cenu $35 právě tak dobré kolo, jaké prodávají místní obchodníci za $75 až $100. Také každý kdo o tom poněkud přemýšlel byl přesvědčen, že je doba nedaleká, kdy soutěž spojená s velkovýrobou docílí valné snížení dřívějších vysokých cen. Ta doba již nastala a my můžeme s potěšením našim čtenářům sděliti že za $35.00 můžeme jim opatřiti z továrny výborné a pevné a trvanlivé kolo. To umožněno jest nám pouze proto, že objednáváme přímo z továrny za hotové a tudíž za nejnižší cenu výrobní. Podrobnosti o bicyklech které nabízíme naleznou naší čtenáři na jiném místě.

Vyd. Pokroku Západu.

— Jak minule jsme ohlásili, vydali se někteří z členů městské rady na výlet po našem státu a sice, jak již uvedeno, uspořádán výlet dotýčný pro ně dráhou U. P., kteráž zajistě výlohu s tím spojenou od pánů radních jinak nahraženou dostane. Výletu zúčastnili se radní: Kennard, Hascall, Taylor, Kment, Mercer, Wheeler, Bingam, Jaynes, Christy, Prince, Burkley a Allen, dále policejní maršál Sigwart, zdravotní komisař Blythin, předseda parkovní komise Tukey, policejní komisař Vandervoort, městský elektrik Schurigk, předseda výboru veřejných prací Monroe, městský inženýr Howell, městský zápisník Highby a kvestor městské rady Planck. Z výletu vrátili se ve čtvrtek a s výsledkem cesty jsou úplně spokojeni. Shledali prý, že městu velice dobře se to vyplácí, když má svou vlastní vodárnu a elektrárnu a kdyby podobně i v městě našem bylo, že voda i osvětlovaní soukromým osobám o tři čtvrtiny laciněji by přišlo, a město vydání za hydranty a za osvětlování ulic by ušetřilo.

Roentgenovy paprsky.

Pro "Pokrok Západu" píše dr. Karel H. Bremer.

(Pokračování.)

Světlo záleží také ve chvění, ale však se nevlní vzduch, ale jistá neviditelná látka, která jest nadmíru řídká, prostupuje póry všech hmot a nazývá se éther. Rozdíl vlnění mezi světlem a zvukem jest hlavně ten, že světlo sestává z příčných vln, které procházejí pouze takové hmoty, které mají zvláštní seskupení molekul, aby mohly příčné vlny mezi nimi procházeti a tak se oku průzračnými zdají. Vlnění světla jest mnohem rychlejší a drobnější než zvuku. Vlny, vzbuzené nějakým svítícím předmětem, proniknou skrze rohovku oční, rosol uvnitř bulvy oční a narazí na sítnici, opatřenou zbarvenými buňkami epitheliovými, které vlny zachytí, tyčinky a kužele tvořící zakončení nervu zrakového přijmou obraz, který na sítnici padne a nerv zrakový donese pojem světla do střediska zrakového v mozku. Orgán sluchový zachycuje tedy pouze vlny podélné, které mohou bubínek ve chvění přivésti a orgán zrakový zachycuje pouze vlny příční. Lidské ucho rozezná sedm oktáv zvuků, nejnižší ton majicí jen 16 záchvěvů za vteřinu a nejvyšší, 4800 za vteřinu. Lidské oko rozezná sedm hlavních barev vidma slunečního, majících od 3 do 6 millionů záchvěvů za vteřinu.

Nyní pozorujme různé jevení se sil přírodních v podobě vlnění. Dolejší obrazec představuje theorii vlnění dle nejnovějšího bádání:

Zvuk, jak ze shora uvedeného obrazce vysvítá, má nejhrubší podélné vlny, teplo má více příční a jemnější, světlo má jemné, zcela příčné vlnky, magnetism má velmi jemné a elektřina ještě jemnější vlnky, které se skorem již ani měřit nedají, kdežto paprsky kathodové zdají se skoro bez vln a vlnění dá se pouze předpokládat z účinků jejich. Paprsky Xové, pokud se ví nyní, sestávají z tak rychlých a jemných podélných vln, že se tyto nijakým spůsobem nedají rozeznati.*) Zvuk a teplo, majíce paprsky podélné, uvedou hmoty paprskům vstříc postavené ve chvění, proto zvuk a teplo procházejí skrze pevné hmoty přímo, uvedením hmoty ve vlnění, jež se našim smyslům jeví při zvuku co určité chvění, jež možno hmatem poznat, při teple pod zvýšením temperatury, jež se dá též hmatem poznat.

Každá hmota, ať ve skupenství plynném, kapalném neb pevném, sestává z jemných částiček, molekuly zvaných, mezi nimiž jsou drobné mezery, vyplněné shora zmíněným étherem. Zvuk a teplo uvedou tyto molekuly přímo ve chvění, však světlo, jevíc se nadmíru jemnými *příčnými* vlnami tohoto étheru, nemůže proniknout hmoty, které mají molekuly tak sestavené, že tyto překáží příčným vlnám procházeti mezerami mezi nimi. Tyto molekuly, stavíce se v cestu vlnícím se paprskům světla, buď je pohlcují aneb je odrážejí, dle povahy hmoty, to jest, dle úhlu, v jakém paprsky na jednotlivé skupiny molekul padají. Kde jsou molekuly tak sestaveny, že paprsky se svými příčnými vlnami mohou mezi molekuly proniknouti (jako ku př. sklo), říkáme takovým hmotám průzračné.

Magnetism, majíci více podélné a jemnější vlny, pronikne spíše některými hmotami, které mají větší molekuly a větší mezery (jako ku příkladu ocel, železo), elektřina pronikne již všemi kovy a mnoha jinými hmotami, paprsky kathodové proniknou velkým množstvím hmot a paprsky Xové, jež sestávají z nad míru jemné podélných vln, které snadno mezi různými molekuly proniknou, projdou všemi známými hmotami větší neb menší tloušťky, dle houšťky a velkosti molekul.

(Pokračování.)

*) Čím jemnější paprsky, tím jsou též rychlejší a tím rychleji od tělesa je vzbuzujícího postupují, jako teplo je rychlejší zvuku, světlo tepla atd.

— Prudkými lijáky navštíveno město naše v pondělí a v úterý k večeru a lijáky pak téměř přes celou noc potrvaly a podobně i ve středu po celý den pršelo. Ulice podobaly se po velké většině dravým řekám, neboť kanály spoustu spadnuvší vody pojmouti nemohly, následkem čehož leckterý sklep zatopen. Na severní straně města spůsobeny značné škody vymletím ulic a oprava několik set dolarů vyžadovati bude. Při bouři úterní padaly též i kroupy což i jeden život lidský za oběť si vyžádalo. Peter Dowdell jel totiž s vozem U. P. dráhy v čase tom po Capitol Ave., když tu koně jeho, tlučeni jsouce kroupami, se splašili a on konečně z vozu vyhozen. Při tom dopadnul tek nešťastně, že obě zadní kola přes prsa mu přešla, čímž spůsobeno mu poranění tak těžké, že veškerá pomoc lékařská byla marnou a on kolem jedné hodiny ranní ducha vypustil.

— Ve středeční schůzi ředitelstva rytířů Ak Sar-Ben ových usnešeno program slavnostní, dříve již námi uveřejněný, poněkud pozměniti a sice zahájeny budou slavnostní průvody místo v pondělí až v úterý, 1. září, tak že hlavní slavnost až ve čtvrtek odbývána bude.

Nejlepší
Domácí Lék
jaký kdy poznala. Slova chvály jedné Newyorské paní o
AYER'S PILLS

"Přeji si připojiti své dosvědčení k oněm, kteří užívali Ayer's Pills a říci, že užívala jsem jich po mnoho roků s výsledkem nejlepším. Proti vadám žaludku a jater, jakož i bolení hlavy, vzniklého z porušeného zdraví, jsou Ayer's Pills nevyrovnatelnými.

Kdykoliv se přátelé moji ptají, jaký jest nejlepší lék proti nepořádkům žaludku, jater, neb vnitřností, jest moji bezezměnnou odpovědí, že jsou to Ayer's Pills. Vzaty bývše v čas zruší nachlazení, předchází chřipce, zastavují zimnici a řídí zažívací ústrojí. Jsou snadné k užívání a jsou ve skutečnosti nejlepším všeobecným rodinným lékem, jaký jsem kdy seznala."— PANÍ MAY JOHNSON, 368 Rider Ave., New York City.

AYER'S PILLS
Pocteny nejvyšší odměnou na světové výstavě.

Ayer's Sarsaparilla vyléčí všechny neduhy krve.

Novinka šňupákům.

Pravé haličské (Galicier) rapé, přesně dle předpisu rakouského a za pomoci bývalého dílovedoucího v rakouské továrně, vyrábí

L. J. PALDA,
Elgin Iowa.

Pošlete dva dvoucentové kolky a obdržíte poštou vzorek v té ceně. Dosud nic lepšího se tu v tom oboru nevyrábělo. Žádný šňupák ať nelení poslati si pro vzorek.

Adresa:
Great Central Tobacco Works,
Elgin, Iowa.

Vyrábí též dobré kuřlavé tabáky: Korunu, Granulovaný, Austrian Pure a Cigar Clipping (odpadky od doutníků). 5-tfm

Na prodej dobrý parostroj 12 koňský, ležatý, z druhé ruky, lacino. Píšiž ať zaží administrace Pokr. Západu.

• Český dodavatelský velkoobchod •
V OMAZE.

Ctěným obchodníkům dovolují si oznámiti, že jsem zařídil dodavatelský velkoobchod (Jobbing). Hlavní specialita:

Všechny druhy mletého i celého koření, kmín, fenikl, semenec, mák, české houby, povidla, cikorka atd. atd.

Páni obchodníci z venkova shledají velkou výhodu, dopíšou-li si pro cenník pod adresou:

Chas. Steiger,
1422 WILLIAM ST. OMAHA, NEB.

DŘÍVÍ.
THE UNION LUMBER CO., Winona Minn.,
prodává stavební dříví a zasílá je přímo farmerům neb jiným kupcům za hotové. Firma tato nenáleží k trustu. Zašlete nám výpočty k odhadnutí. Můžete koupiti dříví tak lacino jako je koupí obchodník od nějž je kupujete a ušetříte tak tou užitek jemu plynoucí. Zmiňte se o našem listu. 3-7mři
Objednávky dělte se v řeči anglické.

Máte jednu neb více krav?
Jestli ano, ať již pro zálibu neb výtěžek, pro domácnost neb máslovnu, měli byste znáti
mléčné odstředivky.
The DE LAVAL Separatory ušetříte na jedné krávě o deset dolarů ročně více nežli kterýmkoliv separatorem aneb jiným odstřeďovacím systemem. Všechny ostatní separatory jsou chatrnými padělky k poškození The De Laval patentů. Mnozí byli užíváním svrchu zmíněných separatorů potrestáni. — Zašlete si pro katalog aneb jiné podrobnosti.
Spokojenost zaručena jako podmínka prodeje. The DeLaval Separator Co.
Odvětví: ELGIN, ILLS.— Hlavní písárna 74 Cortland St., NEW YORK.